

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg tvivler såmænd ikke på oplysningerne om, at der kan være kapacitetsproblemer inden for jernbanedriften; men det er jo bl.a. et spørgsmål om de investeringer, som vedtages her fra Folketingets side. Når Folketinget beslutter at bruge 1,7-1,8 mia. kr. på at asfaltere en pæn del af Vendsyssel, så de kan få motorvej deroppe, samtidig med at man kun har ét jernbanespor fra Aalborg nordpå op til Frederikshavn, så er det jo et valg, som Folketinget har truffet. Og når man så bagefter kommer og siger: Vi kan desværre ikke flytte noget gods over på jernbanen, for der er ikke plads, så er det jo, fordi man har ført en investeringspolitik her fra Folketinget, som er miljøfjendtlig, så det klodser, og det er måske den, vi skulle tage os sammen til at få lavet om på.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Det, som hr. Jes Lunde lige sagde, var som talt ud af min mund. Jeg vil bare tilføje, at ud over, at vi skal have udbygget jernbanen, burde vi måske tænke på, hvordan vi kan få coastertrafikken i Danmark til at fungere, således at det igen kan betale sig at sejle fra Nordjylland til København, og så vi igen kan få varerne til at køre på den måde. For skibstransport er i virkeligheden den aller mest miljøvenlige transportform, og det går vi meget ind for.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til Skatteudvalget.

Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 6: Forslag til lov om ændring af ligningsloven. (Omlægning af kontantlån – frist mellem transaktionerne).

Af skatteministeren (Ole Stavad).
(Fremsat 6/10 94).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Anna-Marie Hansen (S):

Det aktuelle lovforslag er et forslag, som hjælper med tilbagevirkende kraft. Det er et lovforslag, der tager sigte på at give en række borgere større valgfrihed til at vælge det rigtige tidspunkt for at ombytte deres boliglån.

Reglerne i skattereforment havde til formål at sikre familierne en mindre boligudgift med det lavere renteniveau. Meningen med dette lovforslag er at samle op på konverteringen af gamle lån til nye lån for dem, der har fået lån med kurstab, der i realiteten fjerner den fordel, at de nye lån er billigere end de gamle lån.

Nogle uheldige eksempler har vist sig, således at hensigten med den tidligere regerings forslag om konvertering af gamle lån ikke indfries. Dette er uheldigt, hvorfor det her fremsatte forslag til ændring af ligningsloven må ses som et både rimeligt og nødvendigt tilbud til de familier, der er fanget i en rentefælde.

Socialdemokratiet giver positivt tilsagn om hurtig udvalgsbehandling.

Jens Løgstrup Madsen (V):

Det er åbenbart kommet som en overraskelse for regeringen, at renten også kan stige, og derfor er der en række boligejere, som er kommet i vanskeligheder, når de har opsagt deres gamle kontantlån uden at kurssikre de nye.

I Venstre har vi en positiv holdning til, at disse boligejere bliver hjulpet, således at de får mulighed for at få et kurstabsfradrag. Vi synes dog ikke, at det er nogen særlig elegant måde, når vi på dette område skal til at lave lovgivning med tilbagevirkende kraft; men vi er som sagt positive over for lovforslaget. Vi ønsker dog, at en række tekniske spørgsmål bliver afklaret under udvalgsbehandlingen.

Gitte Seeberg (KF):

I Det Konservative Folkeparti ser vi med glæde på, at skatteministeren tilsyneladende nu vedgår, at de boligejere, der kom i klemme ved rentestigningen, har et reelt problem, og vi ser med ikke mindre glæde, at skatteministeren også erkender, at Folketinget har mulighed for, ja, i Det

Konservative Folkeparti mener vi pligt til, at hjælpe dem. Derfor betragter Det Konservative Folkeparti forslaget om at forlænge fristen mellem transaktionerne som et første skridt i den rigtige retning.

Men det bedste ville dog være, at man tog skridtet fuldt ud og gav adgang til at konvertere mere end én gang, for det er jo her, problemet ligger. Boligejerne med de gamle kontantlån er stavnsbundet på ny, hvis de ikke får omlagt fornuftigt i det ene forsøg, som de nu får. Og hvad hvis renten ikke kommer ned som forventet og indirekte forudsat i dette forslag?

Vi står måske med det samme problem igen til næste år, men boligejerne står med et endnu større problem på grund af den spildte tid.

Det Konservative Folkeparti har sagt det ved tidligere lejligheder, og vi vil sige det igen: Lad os give mulighed for at konvertere så mange gange, man vil. Hvorfor skal der kun være ét skud i bøssen?

Vi vil i udvalget gå positivt ind i behandlingen af dette forslag, som er et af de første skridt i den rigtige retning, men vi vil arbejde på, at skridtet tages fuldt ud, og vi vil gennem udvalget stille en række opklarende spørgsmål til ministeren.

Jes Lunde (SF):

SF kan støtte forslaget. Det ville selvfølgelig være fint, hvis skatteministerens også kunne fortælle, at det var en gevinst at vente på at konvertere, men jeg tror, at det ligger ud over, hvad skatteministerens vil begive sig ud i i dag.

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg er enig med hr. Jes Lunde i, at et sådant tilsagn ville være dejligt, særlig hvis det blev holdt, for det var i og for sig det, der var tilsagnet til boligejerne, dengang regeringen annoncerede, at man ville forlænge fristen. Da var det jo netop sådan, at de boligejere, som lige pludselig kom ud for denne ekstremt høje rente, bare skulle vente, for når regeringens politik slog igennem, så ville renten falde igen, og så ville de blive lige så godt stillet, som de var, da de op-sagde de gamle kontantlån. Men det så vi jo er en illusion, og det vil det nok også blive ved at være.

Når det er sagt, vil jeg også gerne sige, at Fremskridtspartiet kan støtte forslaget, også uden forbehold; men jeg er nødt til at sige, at det jo kun er et lille skridt.

Jeg har brugt hele sommeren til at spørge skatteministeren, hvorfor i alverden man kun skal kunne få lov til at bevare sin kursfradragskonto ved at omlægge én gang, og skatteministeren har ikke været i stand til at give mig nogen som helst saglig begrundelse. Jeg har forstået på skatteministerens utallige svar, at der er tale om politisk uvilje, og det tager jeg selvfølgelig til efterretning. Så må vi få afprøvet, om skatteministeren har flertal for sin politiske uvilje, for Fremskridtspartiet vil stille ændringsforslag om det ved andenbehandlingen.

Så vil jeg gerne benytte taletiden ved dette lovforslag til at spørge statsministeren – eller skatteministeren, lidt forfremmelse skader jo ikke – til at spørge skatteministeren om det løfte, som han gav Folketinget, da Venstres, Det Konservative Folkepartis og Fremskridtspartiets forslag om de inkonvertible lån blev debatteret her. Dengang fik vi at vide af regeringen, at dette forslag ikke kunne bruges, men at man indså, at der var et problem, og at dette problem drøftede regeringen intenst, og at Folketinget kun lige skulle komme tilbage efter sommerferien, så havde regeringen en plan klar for dem, som man havde indset var kommet uheldigt af sted. Mit spørgsmål til skatteministeren er: Hvornår er planen klar?

Elisabeth Arnold (RV):

Det foreliggende lovforslag er et forbrugervenligt forslag, som har til formål at give større tidsmæssigt råderum med hensyn til valg af tidspunkt for optagelse af nye lån ved konvertering.

Det Radikale Venstre kan støtte forslaget.

Frank Aaen (EL):

Generelt er vi imod den forbrugsfest, der bliver åbnet med låneomlægningerne. I den private sektor, i modsætning til den sociale sektor, hvor der var sociale formål, var det jo først og fremmest de mest velstillede, der fik rådighed over en masse penge, som de har brugt i en forbrugsfest. Det har vi jo bl.a. set på eksplosionen i bilimporten.

Vi er ikke indstillet på at hjælpe folk, der er kommet i klemme på grund af spekulation. Vi er lidt skeptiske over for det foreliggende lovforslag, hvor skatteyderne kommer til at betale for de skadelige følger af den måde, vi har indrettet vores boligfinansiering på, så vi vil overveje forslaget, men vil senere komme tilbage med egne forslag, der tager mere fat i de grundlæggende problemer, der er i den danske finanssektor.

Vi ønsker at sætte stop for spekulanterne og for, at de skal bestemme det danske renteniveau. Vi vil have stoppet de vilkårlige svingninger i renten, og vi er i grunden imod et forslag, som bare giver folk længere tid til at satse på, hvornår de skal gøre deres indsats i lykkehjulet. Vi er imod lykkehjulet overhovedet.

Irene Sønderby (CD):

Da mit partis ordfører ikke kan være til stede her i salen, skal jeg på Centrum-Demokraternes vegne meddele følgende:

Lovforslaget har til formål at hjælpe den gruppe boligejere, der har opsagt deres gamle kontantlån uden samtidig at kurssikre det nye lån. Da man ikke i dette land anser det for nødvendigt at have en finansiel embedseksamen for at være boligejer, er det selvsagt heller ikke enhver boligejer beskåret at have indsigt i rentens bevægelser ud over det almene.

Derfor hilser CD lovforslaget velkommen, således at boligejerne ikke kommer tidsmæssigt i klemme i denne sag.

Skatteministeren (Ole Stavad):

Også dette forslag kan jeg takke for en positiv modtagelse af og supplere med nogle konkrete bemærkninger.

Venstres ordfører mente, at det kom som en overraskelse for regeringen, at renten også kunne stige. Det er vel en lidt selvopfundne formulering eller udlægning. Problemet er vel, at de, der havde opsagt de pågældende lån uden at kurssikre, tilsyneladende havde troet på et yderligere kursfald i stedet for en kurstigning.

Når jeg synes, det har været helt åbenbart, at vi burde komme med det her forslag, er det jo, fordi de pågældende har haft en eller anden form for positiv forventning om, at der ville ske et kursfald, da alle rådgivere, alle kloge folk i pengeinstitutter og i den finansielle sektor ikke kunne se – det kunne vi andre jo heller ikke – at der var noget som helst sagligt belæg for, at renten skulle stige og ikke falde yderligere. Men på trods af det skete altså den modsatte udvikling, og derfor er det her forslag ikke et forslag, der, som fru Kirsten Jacobsen var inde på, annoncerer, at bare man venter, så skal man nok få gevinsten hjem, men det er et forslag, der giver den enkelte mulighed for at vælge det tidspunkt, som man selv mener er bedst for at konvertere, og man får så en længere frist; hvor man hidtil kun har haft tre måneder, så får man altså nu 12 måneder.

Jeg har i hvert fald personligt beflittet mig meget på i alt, hvad jeg måtte have sagt i denne sag, at sige, at det har handlet om at give den enkelte en længere frist til at vælge tidspunktet, og jeg har været meget forsigtig med ikke at stille noget i udsigt.

Jeg vil sige, at med de erfaringer, man har fra selv meget kloge folk med hensyn til spådomme om renteutviklingen, vil det være letsindigt ud over alle grænser at gøre det, som hr. Jes Lunde godt ville, nemlig også at love en gevinst. Det lover jeg ikke, men jeg lover, at den enkelte får en længere periode til at vælge det tidspunkt, som man tror er det bedste.

Må jeg så sige til hr. Frank Aaen, der siger, at man grundlæggende er imod, at der spilles mere på lykkehjulet, at jeg lyttede mig til, at det var ment i relation til nogen, der spekulerer i renten og dermed er med til at bevirke, at der er nogle uforudsigelige og mystiske bevægelser i renten. Jeg tror ikke, at det er de mennesker, vi snakker om her, der er med til at påvirke renteniveauet; der er jo ingen af de mennesker, som er i den situation, der på nogen måde i og for sig spekulerer. De har i tiltro til det renteniveau, der var på det pågældende tidspunkt, opsagt deres lån med henblik på at få en lavere husleje.

At det, som hr. Frank Aaen sagde, skulle være de mest velstillede, der fik mest ud af det, har jeg måske lidt svært ved at se. Jeg tror, at det gennemgående er den yngre generation, der har købt bolig sent, og som typisk sidder med en stor forsørgerbyrde, der har fået mest ud af det, og det har også ofte været de familier, som har siddet med den strammeste privatøkonomi. Og derfor er der faktisk også god, sund fordelingspolitik i meget af det her – uden at generalisere i øvrigt.

Både fru Gitte Seeberg og fru Kirsten Jacobsen var inde på, hvorfor vi ikke bare kan give tilladelse til, at man uden begrænsninger kan gennemføre gentagne konverteringer og hver gang tage kontantlånsfordelen fra det indfriede lån med over til det næste.

Min hovedbegrundelse – som fru Kirsten Jacobsen ikke rigtig vil give noget for; det kan vi jo så vurdere forskelligt – som jeg har forsøgt at gøre meget ud af at forklare i de besvarelser, jeg har givet over sommeren, er, at hvis vi gav mulighed for gentagne konverteringer, så ville konsekvensen med det renteniveau, vi har i øjeblikket, være, at man i meget stor stil ville konvertere afdrag til renter og dermed i meget stor stil ville forøge rentefradraget, uanset at det faktisk

ikke er en rente, men et afdrag, man betaler, fordi man har en skattefri kursgevinst, når man indfrier, fordi det er en privatperson, vi taler om. Og den skattefri kursgevinst bliver modsvaret over de kommende år af en fradragsberettiget renteudgift, og derfor ville det her være skattearbitrage på samme måde, som vi har kendt det i mange andre sammenhænge. Det synes fru Kirsten Jacobsen ikke gør noget. Jeg siger, at det vil jeg ikke gå ind og give præmie for, og derfor agter jeg – og derfor agter regeringen – heller ikke at komme med et forslag om gentagne konverteringer. Men det er jo så udtryk for en forskellig politisk holdning, og det er jo fair nok, og det kan vi diskutere.

Som sagt takker jeg for en positiv modtagelse og håber også, at dette forslag kan gennemføres og vedtages forholdsvis hurtigt. Derfor vil jeg da også håbe – uden at jeg selvfølgelig skal blande mig meget i det – at vi ikke får hele diskussionen om konverteringer op i denne sammenhæng. Der sidder faktisk nogle mennesker, som har opsagt deres lån, og som i tillid til de oplysninger, jeg gav på regeringens vegne i slutningen af juni måned, og den tilslutning, der blev givet i den forbindelse fra andre partier – og som jeg glæder mig over at man i dag under førstebehandlingen har gentaget – har disponeret ud fra, at dette lovforslag bliver vedtaget. Derfor håber jeg også, at det forholdsvis hurtigt kan udvalgsbehandles og vedtages her i Folketinget.

Kirsten Jacobsen (FP):

Fremskridtspartiet skal ikke forhindre skatteministeren i at stå ved sit ord til befolkningen, under ingen omstændigheder; vi skal endda gerne hjælpe med det – også ved andre lejligheder.

Så vil jeg gerne sige om skattearbitrage og konvertering af et afdrag til en renteudgift: Hvis det nu var sådan, at det i alle andre sammenhænge ikke var tilladt at gøre sådan, så ville man ikke fra min side høre et forslag om, at man skulle tillade det for disse lån, men sagen er jo modsat. Sagen er, at i alle andre tilfælde er det tilladt, godkendt også af denne regering, og så er det, jeg spørger: Hvorfor skal der være en sådan ulighed for loven? Hvad med de stakkels mennesker, som var så uheldige, at de købte med et dyrt kontantlån? Nu sker der en kurssikring, og det er et gammelt løfte, der bliver indfriet. Men hvorfor skal de stilles ringere end andre mennesker ved, at de ikke kan omlægge deres lån, hvis de måtte have lyst til det?

Når skatteministeren fremlagde sagen med den iver, han gjorde, den modvilje mod spekulation og ulovligheder – nærmest ulovligheder, det er helt ren spekulation, skattearbitrage – kunne jeg godt tænke mig at spørge ministeren, om vi også kan forvente at få et forbud mod omlægning af lån i øvrigt fra denne regering.

Til slut vil jeg kun sige til skatteministeren, at de ændringsforslag, Fremskridtspartiet agter at stille, er ganske enkle, de er også teknisk enkle, de kan overskues af alle, og de kan hurtigt laves, så det skal ikke forsinke arbejdet.

Men jeg efterlyser stadig væk svar på mit spørgsmål om de inkonvertible lån og det tilfald, som både skatteministeren og finansministeren gav Folketinget forud for sommerferien om, at man i sommerferien ville tilrettelægge det således, at det var klar til affyring, når vi mødtes igen.

Frank Aaen (EL):

Skatteministeren spurgte, hvad jeg mente med, at boligfinansiering sker ved, at man satser på lykkeshjulet. Det er jo rigtigt nok, at der er nogle store spekulanter, og dem er jeg sikker på at vi er helt enige om at være imod. Jeg vil sige, at det sådan set er dem, der drejer lykkeshjulet rundt og sætter det i gang, og ingen ved, hvor det stopper.

Men det, der i virkeligheden er værre, er, at vi alle sammen mere eller mindre er blevet gjort til spekulanter via vores pensionskasse eller via vores boliglån. Jeg tror, vi alle sammen kender folk, der her i foråret gik og skulle konvertere og sagde: Skal jeg gøre det i dag, eller skal jeg gøre det i morgen, eller skal jeg vente en måned? Du Frank, hvad synes du, hvad tror du – folk troede, jeg vidste noget om rentens udvikling – hvad synes du, Frank? Og det er jo en uhyggelig spekulation, som vi alle sammen pludselig blev en del af.

Engang var det så fornuftigt, at man i radioen hørte: I dag er priserne på grisen pr. kilo så og så meget, og mælkeprisen er blevet så og så meget, og hvad ved jeg; fornuftige oplysninger til landbrugerne, der gik og lavede noget fornuftigt ude på marken. I dag skal vi alle sammen indlægges til, at vi i slutningen af TV-Avisen kl. 18 skal have dagens tal, hvor vi skal høre – og hvor det åbenbart er interessant – om dollaren er gået 1 øre op eller 1 øre ned, om renten er gået 0,001 pct. op eller 0,001 pct. ned. Det er sådan, vi alle sammen er blevet til spekulanter på en måde; det synes jeg vi bør sætte en stopper for.

Skatteministeren (Ole Stavad):

Hr. Frank Aaens analyse var jeg nok ikke så uenig i, men hvad man skal gøre i forhold til det og konsekvenserne, der følger af det, som hr. Frank Aaen godt vil nå, det har jeg måske sværere ved at være enig i. Men jeg synes, det lyder som en spændende debat, som måske kan føres i forbindelse med et større forslag end det, vi har her i dag.

Fru Kirsten Jacobsen sagde, at hvis nu det her med skattearbitrage var noget, man ikke kunne i alle mulige andre sammenhænge, så gjorde det ikke noget, så var fru Kirsten Jacobsen i og for sig enig. Nu er min bestræbelse i Skatteministeriet at modarbejde den form for spekulation i alle mulige sammenhænge, og dér, hvor de lån, vi taler om her – jeg tror, vi kan fortsætte meget længe, så jeg tror, det her skal være min sidste kommentar til det – adskiller sig fra andre lån, er ved, at de, der har optaget disse kontantlån, i modsætning til dem, der har optaget nominelle lån, uden at de har fået flyttet kursgevinsten over på renten, har måttet bære kurstabet selv på tidspunktet, hvor de optog lånet, hvorimod de låntagere, fru Kirsten Jacobsen mener skal have anledning til gentagne konverteringer og til at flytte de gamle, tidligere indfrieede låns kontantlånsfordele over til de nye, netop ikke har båret kurstabet selv. De har fået kurstabet flyttet over som fradragsberettiget renteudgift. Den fradragsberettigede renteudgift mener fru Kirsten Jacobsen skal flyttes med fra lån til lån til lån. Til sidst ved man næsten slet ikke, hvad det er for et hus, det drejer sig om, eller hvad det er for et lån, det drejer sig om. Og derfor er der en klar sammenhæng i den stilling, regeringen har taget også på dette punkt.

Fru Kirsten Jacobsen spørger så til inkonvertible lån. Jeg er nødt til at svare en lille smule henholdende, og jeg vil foreslå, at fru Kirsten Jacobsen følger det op, når sagen ender i udvalget, eller at vi klarer det på anden vis. Jeg ved, at udvalget, der blev nedsat, arbejder og endnu ikke er færdigt, men en mere klar konklusion kan jeg ikke give fru Kirsten Jacobsen på nuværende tidspunkt. Det er ikke et udvalg, der sorterer under Skatteministeriet, men jeg vil meget gerne i sagens natur sørge for at få indhentet en status på det, for jeg husker på tilsvarende vis som fru Kirsten Jacobsen, at der blev givet tilsagn om, at man meget hurtigt i forbindelse med Folketingets åbning her til oktober – hvad vi jo nu har gennemført – ville vende tilbage til Folketinget med de eventuelle løsningsforslag, der kunne findes.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg hører til min interesse skatteministeren sige, at skatteministeren mente, at hans opgave som skatteminister var at modvirke skattespekulationen i alle sammenhænge. Det lyttede jeg til, og det kan vi jo diskutere på torsdag.

Jeg vil forholde mig til det, skatteministeren de facto sagde, nemlig om det kurstab, man havde lidt. Det er altid så godt at tage udgangspunkt i et eksempel, man kender. Jeg har rent faktisk selv bygget et hus, hvor jeg prioriterede på det mest gunstige tidspunkt for 6 procents obligationer og solgte mine obligationer til kurs 97 – altså betalte jeg næsten ikke kurstab. Jeg kunne 4½ måned efter købe dem tilbage til kurs 89. Jeg kunne dermed nedskrive min restgæld ganske betragteligt. Men der var jo ikke tale om et kurstab, som jeg havde lidt – jeg har faktisk næsten ikke lidt noget – og derfor er skatteministerens eksempel simpelt hen ikke korrekt. Det kan godt være korrekt, men det kan lige så godt være ukorrekt. Det var kun korrekt, hvis hr. Frank Aaens og Enhedslistens ideer om ikke at have Børsen var gennemført. Folk har betalt lige så forskellige kurstab, som der er børsdage i et år, og det ved skatteministeren godt, og derfor var skatteministerens forslag forkert, og derfor er det ikke nogen begrundelse.

Hermed sluttede forhandlingene.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden**Formanden:**

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Udvalget til Valgs Prøvelse (6/10 94):

Udtræder: Tommy Dinesen (SF)

Nyt medl.: Ole Sohn (SF)

Erhvervsudvalget (6/10 94):

Udtræder: Tommy Dinesen (SF)

Ny stedf.: Ole Sohn (SF)

Finansudvalget (6/10 94):

Udtræder: Tommy Dinesen (SF)

Nyt medl.: Ole Sohn (SF)

Trafikudvalget (6/10 94):

Udtræder: Tommy Dinesen (SF)

Nyt medl.: Ole Sohn (SF)

Skatteudvalget (6/10 94):

Udtræder: Tommy Dinesen (SF)

Ny stedf.: Ole Sohn (SF)

Indfødsretsudvalget (6/10 94):

Udtræder: Tommy Dinesen (SF)

Nyt medl.: Søren Søndergård (EL)

Retsudvalget (6/10 94):

Udtræder: Niels Anker Kofoed (V)

Ny stedf.: Bertel Haarder (V)

Dansk Interparlamentarisk Gruppes bestyrelse (6/10 94):

Udtræder: Grete Schødts (S)

Ny stedf.: Lone Møller (S)

Nordisk Råd (10/10 94):

Udtræder: Niels Ahlmann-Olsen (KF)

Nyt medl.: Agnete Laustsen (KF)

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 12. oktober 1994, kl. 13.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 14.16.
